

Sociaal Memo Ziekte & Zorg

2021

Onder redactie van

Eikelboom & De Bondt

Fiscaal Financieel Adviseurs BV

 Wolters Kluwer

Deventer – 2021

VOORWOORD

Voor u ligt de 11e editie van Sociaal Memo Ziekte & Zorg. Van 2011 tot 2019 verscheen deze uitgave onder de titel Sociaal Memo Arbeidsongeschiktheid & Zorg. In de jaren daarvoor verscheen een deel van de informatie in deze uitgave onder de titel Sociaal Memo 1.

Sociaal Memo Ziekte & Zorg beschrijft op kernpunten alle belangrijke bepalingen uit wet- en regelgeving over sociale zekerheid in Nederland die betrekking hebben op de thema's ziekte, arbeidsongeschiktheid en zorg. Daarbij bevat het Memo een logische clustering, waardoor u snel de relevante informatie kunt vinden.

Sociaal Memo Ziekte & Zorg is bestemd voor hen die de behandelde wetgeving in voldoende mate beheersen om de gegeven feitelijkheden in het juiste verband te kunnen beoordelen en toe te kunnen passen. Toelichtende beschrijvingen zijn tot een minimum beperkt. De opzet van Sociaal Memo Ziekte & Zorg leidt ertoe dat het noodzakelijk blijft de wettelijke en andere bronnen te raadplegen. Om dit bronnenonderzoek te vergemakkelijken, wordt in elke paragraaf verwezen naar wetteksten en uitvoeringsvoorschriften. In alle gevallen is de stand van wet- en regelgeving per 1 mei 2021 weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Tot de Memo-serie van Wolters Kluwer behoren ook Fiscaal Memo en Sociaal Memo. Deze memo's bieden op een groot aantal onderwerpen de belangrijkste feiten en cijfers in hoofdlijnen. Voor Fiscaal Memo is er ook een app voor uw smartphone en tablet. Daarnaast bevat de serie memo's die dieper ingaan op de materie, met meer ruimte voor wet- en regelgeving, beleid en toelichting. Bij Sociaal Memo zijn dat Sociaal Memo Arbeid & Inkomen en Sociaal Memo Ziekte & Zorg. Dat is ook de reden dat de hoofdstuknummers in deze laatste twee memo's gelijk zijn aan die van Sociaal Memo. Het volledige productaanbod kunt u vinden op www.wolterskluwer.com/nl-nl/solutions.

Naast deze gedrukte uitgaven wijzen wij u ook graag op de gratis Wolters Kluwer Memo Update Service op internet. De laatstgewijzigde feiten en cijfers uit Fiscaal Memo en Sociaal Memo zijn op www.wolterskluwer.com/nl-nl/solutions/sociaal-memo te vinden. Naast wijzigingen en aanvullingen op de inhoud van een verschenen editie van Fiscaal Memo en Sociaal Memo, treft u er een vooruitblik naar de nieuwe cijfers vanaf de komende

peildatum 1 januari of 1 juli. Ook is aanmelding voor een gratis e-mail-signalering mogelijk. Zo kunt u altijd over de meest recente informatie beschikken.

De producten en diensten uit de Memo-serie van Wolters Kluwer hebben als doel u op een prettige en efficiënte wijze van de belangrijkste informatie op uw vakgebied te voorzien. Uw reacties op onze producten en suggesties die kunnen leiden tot verbetering daarvan ontvangen wij graag op het hierna vermelde redactieadres.

mei 2021
de redactie

uitgever & redactieadres
Wolters Kluwer
Postbus 23
7400 GA Deventer
boeken-NL@wolterskluwer.com
www.wolterskluwer.com

VERKORTE INHOUD

(de cursief vermelde hoofdstukken zijn opgenomen in Sociaal Memo Arbeid & Inkomen)

1. *Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv)*
2. *Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl)*
10. *Algemene Ouderdomswet (AOW)*
11. *Tijdelijke regeling overbruggingsuitkering AOW (TROA)*
12. *Algemene nabestaandenwet (Anw)*
13. *Algemene Kinderbijslagwet (AKW)*
14. *Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999*
15. *Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten*
20. *Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (AWIR)*
21. *Wet op het kindgebonden budget (WKB)*
22. *Wet kinderopvang (Wko)*
23. *Wet op de huurtoeslag (Wht)*
30. *Eerste tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW-1)*
31. *Tweede tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW-2)*
32. *Derde tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW-3)*
33. *Vierde tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkgelegenheid (NOW-4)*
36. *Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 (TVL)*
40. *Wet arbeid en zorg (WAZO)*
41. *Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (WMM)*
50. *Werkloosheidswet (WW)*
51. *Toeslagenwet (TW)*
60. *Participatiewet*
61. *Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (BBZ 2004)*
62. *Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)*
63. *Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW)*
64. *Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)*
65. *Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW)*
70. *Ziektewet (ZW) / 23*
71. *Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) / 72*
72. *Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) / 135*
73. *Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) / 174*
74. *Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) / 202*
75. *Uitbreiding en beperking kring van verzekerden WW/ZW/WIA/WAO / 249*
80. *Zorgverzekeringswet (Zvw) / 255*
81. *Wet op de zorgtoeslag (Wzt) / 304*
82. *Wet langdurige zorg (Wlz) / 307*
83. *Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) / 358*
84. *Jeugdwet / 408*
90. *Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI)*

70. Ziektewet (ZW)

70.1 Begrippen

- Zie § 71.1 voor begrippen
 - echtgenoot/huwelijk
 - geregistreerd partnerschap
 - woon-/vestigingsplaats
 - justitiële inrichting
 - voortvluchtig
 - uitreiziger.
- Zie § 71.2 voor begrip gezamenlijke huishouding.

▷ Art. 1, 2 ZW; Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998.

70.2 Werknemer/dienstbetrekking

70.2.1 Werknemer

- Werknemer is
 - natuurlijke persoon werkzaam in publiekrechtelijke of privaatrechtelijke dienstbetrekking alsmede
 - degene die valt onder uitbreidingsbepaling (zie § 75.1) met uitsluiting van
 - degene die valt onder beperkingsbepaling (zie § 75.2).
- Geen werknemer is degene die buiten Nederland en continentaal plat werkzaam is, tenzij betrokkene
 - zelf in Nederland woont, en
 - werkgever in Nederland woont of gevestigd is hetgeen ook het geval is indien werkgever in Nederland
 - vaste inrichting of vertegenwoordiger heeft, of
 - 1 of meer personen in dienst heeft en door Minister van SZW is aangewezen als werkgever.
- Voor vreemdeling geldt dat
 - niet als werknemer wordt beschouwd vreemdeling die niet rechtmatig in Nederland verblijft
 - als gemeenschapsonderdaan van EU/EER
 - op grond van verblijfsvergunning voor (on)bepaalde tijd (regulier en asiel)
 - op grond van Associatiebesluit van Associatieraad EEG/Turkije
 - uitbreidings- en beperkingsbepalingen gegeven zijn.
- Verdrag of besluit van volkenrechtelijke organisatie gaat voor bij bepaling of al dan niet sprake is van zijn van werknemer.

- Werknemerschap blijft behouden bij beëindiging van dienstbetrekking, mits geen uitgesloten werkzaamheden worden verricht, met dien verstande dat werknemerschap wordt herkreten indien uitgesloten werkzaamheden zijn beëindigd en niet langer dan 6 maanden hebben geduurd.
- Persoon wiens werknemerschap is geëindigd door verrichten van werkzaamheden
 - in uitoefening van zelfstandig beroep of bedrijf, herkrijgt bij beëindiging van die werkzaamheden hoedanigheid van werknemer, indien werkzaamheden worden beëindigd binnen duur van uitkering (minimaal 1,5 jaar)
 - als lid
 - van Eerste Kamer
 - van vertegenwoordigend orgaan van publiekrechtelijk lichaam dat bij rechtstreekse verkiezing wordt samengesteld
 - van algemeen bestuur van waterschap
 herkrijgt bij beëindiging van die werkzaamheden hoedanigheid van werknemer, voor zover die beëindiging plaatsvindt binnen tijdvak van bij aanvang van die werkzaamheden voor die persoon nog geldende WW-uitkeringsduur.
- Degene die
 - op grond van verplichte verzekering uitkering WIA/WAO ontvangt, en
 - niet in Nederland woont
 verliest hoedanigheid van werknemer.
- Als werknemer wordt beschouwd, degene
 - die WW-uitkering ontvangt
 - die voldoet aan arbeidsurenverlies, maar aan wie om diverse redenen geen WW-uitkering wordt verleend
 - die ziekengeld uit hoofde van verplichte ZW-verzekering ontvangt
 - die wegens ziekte niet werkt maar aan wie geen ZW-uitkering wordt verleend
 - over zaterdagen en zondagen
 - over dagen gelegen vóór in aanmerking te nemen eerste ziektedag
 - wegens samenloop met uitkering WAO/WAZ/Wajong
 - die wegens ziekte niet werkt maar aan wie geen ZW-uitkering wordt verleend wegens
 - bij aanvang verzekering al aanwezige ziekte
 mits periode waarover geen ziekengeld wordt ontvangen
 - voorafgaat aan of onderbreking is van periode waarin wel ziekengeld wordt ontvangen, of
 - volgt op periode waarover wel ziekengeld wordt verleend en direct voorafgaat aan periode waarin recht bestaat op
 - WAO-uitkering naar arbeidsongeschiktheid van ten minste 45%, of
 - WIA-uitkering, voor zover verzekerde in staat is met arbeid maximaal 55% van maatmaninkomen per uur te verdienen
 - die wegens werkloosheid niet werkt maar aan wie geen WW-uitkering wordt verleend
 - wegens uitsluitingsgrond gemoedsbezwaren, vakantie, opzegtermijn, tussentijdse beëindiging arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd of rust- en feestdag

- wegens buiten Nederland wonen of verblijven, geen passende arbeid verrichten, overtreden informatieplicht of toepassing maatregel, mits periode waarover geen WW-uitkering wordt ontvangen voorafgaat aan of onderbreking is van periode waarin wel WW-uitkering wordt ontvangen, of
 - over zaterdagen en zondagen
 - die wegens ziekte niet werkt, maar aan wie geen ziekingeld wordt betaald op grond van loondoorbetalingsplicht werkgever, maar aan wie wel toeslag TW wordt betaald
 - die uitkering WIA/WAO uit hoofde van verplichte verzekering ontvangt, tenzij betrokkene niet in Nederland woont
 - aan wie als werknemer of gelijkgestelde WAZO-uitkering in verband met zwangerschap/bevalling/adoptie/pleegzorg wordt betaald
 - aan wie als werknemer WAZO-uitkering in verband met aanvullend geboorteverlof wordt betaald
 - die in verband met zwangerschap/bevalling niet werkt, maar aan wie om nog aan te wijzen redenen en geen ZW-uitkering en geen WAZO-uitkering in verband met zwangerschap/bevalling/adoptie/pleegzorg wordt betaald.
- ▷ Art. 3, 3a, 7, 8-8c ZW; Besluit uitbreiding en beperking kring van verzekerden werknemersverzekeringen 1990; Regeling uitbreiding kring verzekerden ZW, WIA en WAO.

70.2.2 *Dienstbetrekking*

- Als dienstbetrekking kwalificeren
 - privaatrechtelijke dienstbetrekking
 - publiekrechtelijke dienstbetrekking.
- Als dienstbetrekking wordt mede beschouwd arbeidsverhouding van
 - degene die – anders dan als zelfstandige of als thuiswerker – op grond van overeenkomst tot aanneming van werk ex art. 7:750 BW persoonlijk werk tot stand brengt (a), waarbij onder zelfstandige verstaan wordt
 - persoon die
 - in Nederland woont en belastbare winst uit onderneming geniet
 - in buitenland woont en belastbare winst uit Nederlandse onderneming geniet
 tenzij persoon die onderneming niet voor eigen rekening feitelijk drijft
 - persoon die directeur-groootaandeelhouder is (zie hierna) en werk tot stand brengt uitsluitend voor rekening en risico van rechtspersoon waarvan persoon directeur-groootaandeelhouder is
 - hulpen van aannemer van werk (b)
 - tussenpersoon die zich in hun werk laten bijstaan door niet meer dan 2 personen, die overeenkomsten tot stand brengen tussen derden (c), mits deze bemiddeling
 - niet van bijkomstige aard is, en
 - uitsluitend geschiedt voor 1 opdrachtgever
 - bestuurder van beursgenoteerde NV (behalve directeur-groootaandeelhouder (dga))

- uitvoerend bestuurder van beursgenoteerde NV (behalve directeur-grootaandeelhouder (dga)), als in statuten is bepaald dat bestuurstaken verdeeld worden over niet uitvoerende bestuurders en uitvoerende bestuurders
- deelvissers (d) tenzij
 - verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid bij Sociaal Fonds voor de Maatschapsvisserij, of
 - (mede-)exploitant van vissersvaartuig
- stagiaires, mits naast onderwijs ook beloning wordt ontvangen (e)
- dienstplichtige militairen en degenen die vervangende dienstplicht vervullen (e)
- in oorlogssituatie als militair opgeroepen burger
- bestuurder van coöperatie met werknemerszelfbestuur (f)
- thuiswerker en zijn hulpen die persoonlijk arbeid verrichten tegen bruto-maandinkomen van ten minste 2/5 van minimum(jeugd) loonmits arbeidsverhouding aaneengesloten periode van ten minste 30 dagen duurt (g), waarbij geldt dat
 - opvolgende overeenkomsten voor duur mogen worden samengeteld, mits afgesloten met dezelfde opdrachtgever binnen 30 dagen na afloop van eerste overeenkomst
 - gezamenlijke inkomsten geacht worden gelijkkelijk door thuiswerker en zijn hulpen te worden ontvangen, tenzij andere verdeling blijkt
 - maximaal 2 hulpen (andere dan echtgenoot of tot huishouden behorende minderjarige kinderen) thuiswerker mogen bijstaan met dien verstande dat dienstbetrekking voor thuiswerkers niet van toepassing is op arbeidsverhouding van degene die werkzaam is op basis van voor aanvang van betaling van beloning gesloten schriftelijke overeenkomst waaruit bedoeling van beide partijen blijkt dat geen fictieve dienstbetrekking voor thuiswerkers ontstaat
- uitzendkracht (h)
- degene die als musicus of artiest optreedt (i), tenzij werkzaamheden verricht worden op basis van voor aanvang van betaling van beloning gesloten schriftelijke overeenkomst waaruit bedoeling van beide partijen blijkt dat betrokkene geen artiest is
- degene die persoonlijk arbeid verricht op doorgaans ten minste 2 dagen per week tegen bruto-weekinkomen van ten minste 2/5 van minimumjeugdloon (gelijkgestelde) (j), mits
 - arbeidsverhouding aaneengesloten periode van ten minste 30 dagen duurt, waarbij geldt dat opvolgende overeenkomsten voor duur mogen worden samengeteld, mits afgesloten met dezelfde opdrachtgever binnen 30 dagen na afloop van eerste overeenkomst
 - geen sprake is van arbeidsverhouding van degene die werkzaam is op basis van voor aanvang van betaling van beloning gesloten schriftelijke overeenkomst waaruit bedoeling van beide partijen blijkt dat geen dienstbetrekking voor gelijkgestelden ontstaat
- degene die als topsporter stipendium uit stichting Fonds voor de Topsporter ontvangt (k)
- persoon die als sekswerker (d.i. iemand die tegen betaling seksuele handelingen met of voor ander verricht) persoonlijk arbeid verricht, tenzij aan voorwaardenpakket wordt voldaan (l).

- Niet als dienstbetrekking wordt beschouwd
 - voor (a) en (b)
 - indien overeenkomst is aangegaan met natuurlijk persoon voor diens persoonlijke aangelegenheden
 - voor (g), (h), (i), (j), (k) en (l) indien
 - persoon arbeid verricht als zelfstandige als bedoeld in WAZ
 - persoon arbeid verricht uitsluitend voor rekening en risico van rechtspersoon waarvan hij directeur-grotoaandeelhouder is
 - werk rechtstreeks is overeengekomen met natuurlijk persoon voor diens persoonlijke aangelegenheden
 - werk van overwegend geestelijke aard is
 - werk in overwegende mate beheerst wordt door familieverbanden
 - voor (g) en (j)
 - arbeidsverhouding van degene die niet bij wijze van beroep werkzaamheden verricht als auteur of redactiemedewerker voor uitgever
 - voor (j)
 - arbeidsverhouding van degene die als bestuurder van vereniging/stichting of als commissaris van vennootschap werkt
 - werk verricht door melkvervoerder met eigen vervoermiddel
 - voor (h)
 - werk verricht op doorgaans minder dan 3 dagen per week voor natuurlijk persoon voor diens persoonlijke aangelegenheden, tenzij loon wordt verstrekt door uitlener
 - werk verricht bij wijze van arbeidstherapie
 - voor (g) en (h)
 - arbeidsverhouding van gastouder die via gastouderbureau tot stand komt, mits modelcontracten zijn gehanteerd.
- Niet als dienstbetrekking wordt beschouwd arbeidsverhouding van
 - minister, staatssecretaris, Nationale ombudsman, substituutombudsman, lid gedeputeerde staten en wethouder
 - commissaris van de Koning, burgemeester, voorzitter van waterschap
 - rijksvertegenwoordiger BES eilanden
 - degene die als vrijwilliger werkzaamheden verricht als politiebeambte
 - degene die als vrijwilliger al dan niet tegen loon werkzaamheden verricht bij brandweer
 - degene die doorgaans op minder dan 4 dagen per week (nagenoeg) uitsluitend diensten verricht voor huishouden van natuurlijk persoon tot wie hij in dienstbetrekking staat, waarbij onder verrichten van diensten mede wordt verstaan verlenen van zorg aan leden van dat huishouden
 - directeur-grotoaandeelhouder (dga), waaronder wordt verstaan
 - bestuurder die – eventueel samen met echtgenoot – houder is van zodanig aantal aandelen in NV/BV, al dan niet van bepaalde soort of aanduiding, dat hij – eventueel samen met echtgenoot – volgens statuten van NV/BV over zijn ontslag kan besluiten
 - bestuurder die – samen met zijn bloed- of aanverwanten t/m 3e graad en eventueel samen met echtgenoot – houder is van aandelen in NV/BV, al dan niet van bepaalde soort of aanduiding, die ten minste 2/3 van stemmen vertegenwoordigen, zodat hij samen met

- zijn bloed- of aanverwanten t/m 3e graad en eventueel samen met zijn echtgenoot over zijn ontslag kan besluiten
- bestuurder die – samen met zijn bloed- of aanverwanten t/m 3e graad en eventueel samen met zijn echtgenoot – zodanige zeggenschap heeft binnen NV/BV door tussenkomst van
 - 1 of meer rechtspersonen, waarvan hij bestuurder is, al dan niet met elkaar in groep verbonden, of
 - NV's/BV's waarvan hij aandelen houdt
 dat hij hierdoor over zijn ontslag kan besluiten
 - bestuurders die
 - samen alle aandelen van NV/BV bezitten, en
 - als aandeelhouders (nagenoeg) gelijk deel van kapitaal van NV/BV vertegenwoordigen (nevengeschiktheid)
 met dien verstande dat dit ook van toepassing is indien bestuurder aandelen van NV/BV bezit door tussenkomst van
 - 1 of meer rechtspersonen waarvan hij bestuurder is, of
 - NV's/BV's waarvan hij aandelen houdt
 met dien verstande dat
 - onder bestuurder verstaan wordt
 - bij akte van oprichting/door algemene aandeelhoudersvergadering/vergadering van houders van aandelen van bepaalde soort of aanduiding benoemde bestuurder van NV/BV (statutaire bestuurder), of
 - indien statutair bestuurder rechtspersoon is: natuurlijk persoon die werkzaamheden voor NV/BV als bestuurder feitelijk verricht
 - echtgenoot verstaan wordt echtgenoot als bedoeld in ZW
 - regeling ook geldt voor statutaire bestuurder van buitenlandse vennootschap met in aandelen verdeeld kapitaal
 - degene die als vrijwilliger uitsluitend vergoedingen of verstrekkingen ontvangt die voor LB zijn vrijgesteld, tot maximaal € 180 per maand en € 1800 per jaar
 met dien verstande dat dit alleen geldt voor hiervoor genoemde arbeidsverhoudingen.
 - Wel als dienstbetrekking wordt beschouwd arbeidsverhouding van
 - overheidswerknemer die op 1-1-2001
 - geen recht heeft op wachtgeld, en
 - geen recht heeft op bezoldiging of uitkering wegens ziekte
 - overheidswerknemer die op 1-1-2001
 - geen recht heeft op wachtgeld, en
 - recht heeft op bezoldiging of uitkering wegens ziekte zodra recht op bezoldiging of uitkering wegens ziekte is beëindigd (behoudens hierna genoemde overheidswerknemer die zwanger of langdurig ziek is)
 - (gewezen) overheidswerknemer die op 1-1-2001 geen recht heeft op wachtgeld en die op 31-12-2000
 - zwangerschaps-/bevallingsverlof geniet waarvan duur eindigt na 31-1-2001, of
 - recht heeft op bezoldiging of uitkering wegens ziekte, welk recht ononderbroken heeft doorgelopen t/m 15-2-2001.
 - Geen dienstbetrekking wordt aanwezig geacht op dagen waarop
 - niet wordt gewerkt, en

- geen uitkering of minder dan 50% van normale loon van werkgever wordt genoten
- tenzij niet verrichten van werk navolgende oorzaken heeft
- normale werkonderbreking of verhindering tot werken, gedurende maximaal 1 maand
 - weersinvloeden, materiaalgebrek en dergelijke
 - omstandigheden in dienstbetrekking die ertoe leiden dat slechts gedeelte van normale arbeidstijd per week wordt gewerkt
 - omstandigheden in dienstbetrekking die ertoe leiden dat niet regelmatig elke week wordt gewerkt (alsnog aanmerken als dienstbetrekking geldt dan voor week waarin gewerkt zou zijn indien geen arbeidsongeschiktheid zou zijn ingetreden)
 - arbeidsongeschiktheid ter zake waarvan
 - ZW-uitkering is toegekend
 - recht bestaat op uitkering WIA/WAO
- met dien verstande dat WIA-verzekering voortduurt op dagen waarop persoon geen arbeid verricht wegens genieten van ononderbroken onbetaald verlof, tot maximum van 18 maanden, waarbij perioden van onbetaald verlof die elkaar met onderbreking van minder dan 4 weken opvolgen als ononderbroken onbetaald verlof worden aangemerkt.
- ▷ Art. 4-6 ZW; Besluit aanwijzing gevallen waarin arbeidsverhouding als dienstbetrekking wordt beschouwd; Regeling aanwijzing werkgever en uitzondering verzekeringsplicht ZW, WAO en WW; Regeling aanwijzing directeur-grootaandeelhouder 2016; Besluit faseringsbesluit overheidswerknemers onder de ZW en de WW; Besluit 17-7-1999, Stb. 1999, 354.

70.3 Werkgever

- Werkgever is
 - overheidswerkgever
 - natuurlijk persoon tot wie/lichaam tot welk 1 of meer natuurlijke personen in dienstbetrekking staan.
- Als werkgever wordt beschouwd, in geval van
 - aannemer van werk en zijn hulpen: aanbesteder
 - tussenpersonen: degene met wie overeenkomst tot bemiddeling is gesloten.
 - bestuurder van beursgenoteerde NV: NV
 - deelvisser: (mede)exploitant van vissersvaartuig
 - leerlingen: degene bij wie werkzaamheden worden verricht/opleiding wordt genoten
 - bestuurders coöperatie met werknemerszelfbestuur: coöperatie
 - thuiswerkers: opdrachtgever
 - hulpen van thuiswerker: thuiswerker (echter indien thuiswerker doorgaans slechts 1 opdrachtgever heeft: opdrachtgever)
 - uitzendkracht: degene die loon uitbetaalt
 - musici/artiesten: degene met wie optreden is overeengekomen, tenzij loon wordt betaald aan persoon/lichaam waaraan inhoudingsplichtige verklaring door Minister van Financiën is afgegeven
 - topsporter met stipendium: stichting Fonds voor de Topsporter
 - sekswerker: degene die loon uitbetaalt, niet zijnde degene met of voor wie seksuele handelingen worden verricht

- persoonlijke arbeid: degene die loon uitbetaalt
 - uitkering WW/ZW/WAO, toeslag TW, WAZO-uitkering in verband met zwangerschap/bevalling/adoptie/pleegzorg voor werknemers en gelijkgestelden en WAZO-uitkering in verband met aanvullend geboorteverlof: UWV, tenzij
 - uitkering/toeslag via werkgever wordt uitbetaald (dan blijft laatstgenoemde werkgever, ongeacht of dienstbetrekking voortbestaat), of
 - eigenrisicodrager uitkering ZW/WGA betaalt (dan treedt eigenrisicodrager in plaats van UWV, ongeacht of dienstbetrekking met eigenrisicodrager voortbestaat)
 - werknemers van buitenlandse werkgever: voor inhouding loonbelasting aan te merken inhoudingsplichtige
 - dienstplichtige en in oorlogssituatie als militair opgeroepen burger: Minister van Defensie
 - persoon die wegens gewetensbezwaren vervangende dienstplicht verricht: Minister van SZW
 - werknemers in dienst bij in buitenland gevestigd concernonderdeel die binnen concernverband naar in Nederland gevestigd concernonderdeel wordt uitgezonden: in Nederland gevestigd concernonderdeel dat op verzoek voor inhouding van LB als inhoudingsplichtige is aangewezen.
 - Werkgever is verplicht werknemer gelegenheid te geven bevoegdheden uit te oefenen en verplichtingen van ZW na te komen, mits deze niet buiten diensttijd kunnen geschieden.
- ▷ Art. 9-13 ZW; Art. 6 Besluit aanwijzing gevallen waarin arbeidsverhouding als dienstbetrekking wordt beschouwd; art. 1-1a Regeling aanwijzing werkgever en uitzondering verzekeringsplicht ZW, WAO en WW; Regeling aanwijzing van in het buitenland gevestigde werkgever.

70.4 Verzekering

70.4.1 Verzekerden

- Verzekerde is werknemer als bedoeld in ZW (zie § 70.2.1), behalve
 - WAO-gerechtigde
 - degene aan wie als gelijkgestelde WAZO-uitkering in verband met zwangerschap/bevalling/adoptie/pleegzorg wordt betaald, voor zover tevens recht op loongerelateerde WGA-uitkering (zie § 71.10.2) bestaat.
- Werknemer is verzekerd bij UWV.
- Aaneensluitende verzekeringen bij UWV gelden als 1 verzekering.
- Na einde van verzekering heeft recht op ZW-uitkering (nawerking) degene die
 - binnen 4 weken na einde verzekering ziek wordt
 - binnen 10 weken na einde verzekering zal gaan bevallen of bevalt met uitzondering van
 - niet-verzekerde minister, staatssecretaris, Nationale Ombudsman, substituut-ombudsman, lid gedeputeerde staten en wethouder
 - niet-verzekerde rijksvertegenwoordiger BES eilanden

- niet-verzekerde commissaris van de Koning, burgemeester, voorzitter van waterschap
 - niet-verzekerde persoon die als vrijwilliger werkzaamheden verricht als politiebeambte
 - niet-verzekerde persoon die als vrijwilliger al dan niet tegen loon werkzaamheden verricht bij brandweer
 - degene die AOW-leeftijd heeft bereikt
 - degene die ingevolge buitenlandse regeling aanspraak op ziekengeld heeft
 - degene die recht heeft op uitkering IOW/IOAW
- waarbij geldt dat
- bij ZW-verzekering op grond van privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking, nawerking pas geldt indien die dienstbetrekking is geëindigd
 - ziekte geacht wordt te zijn ingetreden in kalenderweek van beëindiging verzekering.

▷ Art. 20, 21, 46, 55 ZW.

70.4.2 *Vrijwillige verzekering*

- UWV is verplicht tot vrijwillige ZW-verzekering toe te laten in Nederland wonende persoon jonger dan AOW-leeftijd
 - van wie verplichte verzekering weliswaar is geëindigd, maar voor vermoedelijk korte tijd is onderbroken, of die bedoeling heeft opnieuw dienstbetrekking aan te gaan (a)
 - die in Nederland woonde maar in buitenland verzekerd was (b), mits
 - die buitenlandse verzekering wegens einde werk beëindigd is
 - redelijkerwijs kan worden aangenomen dat nieuwe dienstbetrekking zal worden aangegaan
 - die als (echtgenoot/partner van) zelfstandige werkzaam is en ten minste 1 jaar onmiddellijk voorafgaand aan die werkzaamheden onafgebroken, al dan niet in Nederland, verplicht verzekerd is geweest (c)
 - die als parttimer werkzaam en verplicht verzekerd is en ten minste 3 jaar onmiddellijk voorafgaand aan aanvang vrijwillige verzekering onafgebroken, al dan niet in Nederland, verplicht verzekerd is geweest (d)
 - die als huishoudelijke hulp op minder dan 3 dagen per week werkzaam is (e)
 - van wie WIA-uitkering is beëindigd (f)
 - van wie WAO-uitkering is gebaseerd op arbeidsongeschiktheid van minder dan 45% (g)
 - van wie WAO-uitkering is verminderd naar arbeidsongeschiktheid van minder dan 45% (h)
 - van wie WAO-uitkering van meer dan 45% arbeidsongeschiktheid is ingetrokken (i)
 - die ZW-verzekerd is omdat hij WW-uitkering ontvangt en tevens als (echtgenoot/partner van) zelfstandige werkzaam is en ten minste 3 jaar onmiddellijk voorafgaand aan aanvang vrijwillige verzekering

onafgebroken, al dan niet in Nederland, verplicht verzekerd is geweest (j)

alsmede persoon jonger dan AOW-leeftijd die geen werknemer als bedoeld in ZW is (zie § 70.2.1)

- van wie verplichte verzekering is geëindigd en die
 - buiten Nederland woont
 - in buitenland direct aansluitend op beëindiging van verplichte verzekering dienstbetrekking vervult
 - van maximaal 5 jaar
 - voor in Nederland gevestigde werkgever
 - voorafgaand aan dienstbetrekking in buitenland 1 jaar aaneengesloten verplicht verzekerd is geweest (k)
- die Nederlander is en die werkzaamheden verricht voor aangewezen organisaties voor ontwikkelingssamenwerking² (l)
- die Nederlander is en die uitgezonden is om in of buiten Nederland werkzaamheden te verrichten voor volkenrechtelijke organisatie
 - waar Nederland lid van is
 - waarvan werkzaamheden door Nederland worden ondersteund (m)
- die in Nederland woont en buiten Nederland dienstbetrekking vervult (n)
- die Nederlander is en buiten Nederland door Rijk bekostigde en opgedragen werkzaamheden verricht vanwege wettelijke taak/uitvoering internationaal verdrag of overeenkomst/besluit volkenrechtelijke organisatie (o).
- Met Nederlander als bedoeld bij categorieën (l), (m) en (o) worden gelijkgesteld personen die
 - voor uitzending naar buitenland in Nederland woonden
 - onderdaan zijn van EU-lidstaat of land waarmee Nederland verdrag inzake sociale zekerheid heeft gesloten.
- Bij categorie (c) (1 jaar) en (d) (3 jaar) genoemde jarentermijn
 - wordt geacht niet te zijn onderbroken
 - indien onderbreking niet meer dan 60 dagen duurde
 - gedurende wachttijd voor toekenning/herziening uitkering WIA/WAO (104, 52 of 4 weken)
 - gedurende tijdvak waarin uitkering WIA/WAO wordt genoten, mits ten minste 45% arbeidsongeschikt
 - wordt geacht vervuld te zijn indien betrokkene uitkering WIA/WAO geniet.
- Aanmelding voor vrijwillige verzekering dient te geschieden bij UWV met voorgeschreven aanvraagformulier binnen 13 weken na hierna voor genoemde categorieën vermelde tijdstip
 - (a), (b), (c), (k): na einde verplichte verzekering
 - (f): na dagtekening van beschikking waarbij recht op WIA-uitkering werd beëindigd
 - (g), (h), (i): na dagtekening van beschikking tot toekenning, herziening of intrekking van WAO-uitkering, of dag waarop redelijkerwijs kennis is genomen van beslissing
 - (j): na dag waarop werkzaamheden als zelfstandige zijn gestart
 - (l), (o): na dag van vertrek naar buitenland
 - (m): na dag van vertrek naar buitenland of na dag waarop werkzaamheden in Nederland zijn gestart

- (n): na dag waarop werkzaamheden in buitenland zijn gestart met dien verstande dat UWV bevoegd is verzoek tot toelating als tijdig binnen gekomen te verklaren indien persoon redelijkerwijs geacht mag worden niet in verzuim te zijn.
- **Vrijwillige verzekering**
 - begint per dag dat termijn van tijdige toelating tot vrijwillige verzekering begint
 - voor categorieën (d), (e) en (j): op dag van ontvangst toelatingsverzoek.
- **Beëindiging van vrijwillige verzekering geschiedt door UWV**
 - op verzoek van vrijwillig verzekerde met ingang van door verzekerde op te geven datum
 - met ingang van dag waarop 5-jarentermijn voor uitzending naar buitenland (categorie (k)) is verstreken
 - met ingang van dag waarop werkzaamheden voor categorieën (k), (l), (m), (n) en (o) zijn verstreken en vrijwillig verzekerde niet langer geacht kan worden
 - inkomsten te verkrijgen wegens eindiging van werkzaamheden, of
 - inkomsten te derven in geval van ziekte
 - met ingang van dag waarop verzekerde verplicht verzekerde wordt
 - indien verschuldigde premie over 2 volle kalendermaanden niet (volledig/tijdig) wordt betaald
 - indien niet langer wordt voldaan aan vereisten voor toelating waarbij geldt dat beëindiging geen invloed heeft op dan lopende ZW-uitkeringen.
- **Vrijwillig verzekerde heeft recht op ziekengeld, indien verzekerde wegens ziekte/zwangerschap/bevalling ongeschikt is tot verrichten van passende arbeid.**
- **Vrouwelijke verzekerde heeft geen recht op ziekengeld tijdens genieten van**
 - zwangerschapsverlof/bevallingsverlof, of
 - WAZO-uitkering in verband met zwangerschap/bevalling voor gelijkgestelden.
- **Ziektemelding dient voor of door verzekerde uiterlijk op tweede dag van ziekte bij UWV te worden gedaan, waarbij dag waarop ziektemelding is gedaan bepalend is voor vaststelling van tijdige ziektemelding (verzendtheorie).**
- **Vrijwillig verzekerde die geen aanspraak heeft op loondoorbetaling bij ziekte ontvangt ziekengeld na 2 wachtdagen, ten bedrage van 70% van dagloon.**
- **ZW-uitkeringen geschieden op basis van dagloon dat door verzekerde tevoren moet worden bepaald, met dien verstande dat**
 - dagloon niet meer kan bedragen dan maximumpremieloon Wfsv per dag (zie Sociaal Memo Arbeid & Inkomen, § 1.3.1) en loon/inkomen dat verzekerde wegens ziekte derft
 - UWV bevoegd is dagloon (in beginsel per 1 januari) te herzien indien
 - dagloon niet overeenkomt met loon/inkomen dat bij ziekte gederfd wordt (herziening kan ook op verzoek verzekerde), of